

Leighton Andrews AC / AM
Y Gweinidog Gwasanaethau Cyhoeddus
Minister for Public Services

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref: LF/LA/0387/15

Christine Chapman AC
Cadeirydd y Pwyllgor Cymunedau, Cydraddoldeb a Llywodraeth Leol
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1NA

16 Ebrill 2015

Wrth gyflwyno tystiolaeth ar Fil Llywodraeth Leol (Cymru) yn y Pwyllgor ar 26 Mawrth, cytunais y byddwn yn chwilio am fanylion lefelau'r dreth gyngor (ac eithrio praeseptau plwyf) a osodwyd gan Awdurdod Unedol newydd Cernyw yn dilyn uno Cyngor Sir Cernyw a'r cyn gynghorau dosbarth yn 2009-10.

Awgrymwyd yn ystod y sesiwn tystiolaeth i'r Pwyllgor fod yr awdurdod unedol newydd wedi gosod lefelau treth gyngor gwahanol ar gyfer yr un bandiau eiddo ar gyfer eiddo ym mhob un o ardaloedd y cyn gynghorau dosbarth.

Mae'r wybodaeth a gyhoeddwyd gan yr Adran Cymunedau a Llywodraeth Leol yn Llywodraeth y DU yn dangos nad yw hyn yn wir (gweler yr atodiad). Mae'r atodiad yn cyflwyno'r data hanesyddol sy'n dangos y dreth gyngor gyfunol (ac eithrio praeseptau plwyf) ar gyfer eiddo Band D ym mhob un o ardaloedd y cyn gynghorau dosbarth yn y flwyddyn cyn uno ac ym mlwyddyn gyntaf bodolaeth yr Awdurdod newydd. Mae hyn yn dangos y cysonwyd y dreth gyngor yn llawn yn y flwyddyn gyntaf. Mae cynnydd yn y dreth gyngor ar gyfer eiddo Band D yn cynrychioli cynnydd rhwng 0.5% a 4.9% ar gyfer eiddo ym mhob un o ardaloedd y cyn gynghorau dosbarth.

Leighton Andrews AC / AM
Y Gweinidog Gwasanaethau Cyhoeddus
Minister for Public Services

Uno yng Nghernyw yn 2009**Lefelau Treth Gyngor Band D (£s) yng Nghernyw, ac eithrio prae-septau plwyf**

Ardal	Band D 2008-09 ym mhob ardal	2008-09 Sir a Dosbarth	2009-10 Awdurdod Unedol Cernyw	% y cynnydd
Sir Cernyw	1,017.73			
Dosbarth Caradon	176.02	1193.75	1,209.34	1.3%
Dosbarth Carrick	149.91	1167.64	1,209.34	3.6%
Dosbarth Kerrier	185.06	1202.79	1,209.34	0.5%
Dosbarth Gogledd Cernyw	158.68	1176.41	1,209.34	2.8%
Dosbarth Penwith	134.83	1152.56	1,209.34	4.9%
Dosbarth Restormel	157.28	1175.01	1,209.34	2.9%

Ffynhonnell y data gwreiddiol: Yr Adran Cymunedau a Llywodraeth Leol. Dadansoddiad : Llywodraeth Cymru
<https://www.gov.uk/government/statistical-data-sets/live-tables-on-council-tax>

Nodiadau:

- Mae'r tabl uchod yn dangos ffigurau hanesyddol y Dreth Gyngor a gyhoeddwyd gan yr Adran Cymunedau a Llywodraeth Leol, sydd ar gael yma:
<https://www.gov.uk/government/statistical-data-sets/live-tables-on-council-tax>.
- Mae'r tabl yn dangos cysoni'r Dreth Gyngor yn 2009-10, pan unwyd chwe dosbarth ac un sir yn un awdurdod unedol.
- Mae'r achos busnes gwreiddiol dros uno i'w weld drwy'r ddolen ganlynol. Yn y ddogfen atodiadau, ceir gwybodaeth ynghylch cynigion cysoni'r Dreth Gyngor:
<https://www.cornwall.gov.uk/council-and-democracy/council-background/unitary-bid/>.
- Mae'r ffigurau'n dangos y cysonwyd y Dreth Gyngor yn llawn ym mlwyddyn gyntaf o fodolaeth yr Awdurdod newydd.
- Mae'r cynllun busnes gwreiddiol yn dangos mai bwriad yr Awdurdod newydd oedd defnyddio £3.4m o'r arbedion disgwylidig o uno i atal cynnydd yn y Dreth Gyngor. Mae'r cynllun busnes hefyd yn datgan y byddai'r rhan fwyaf o filiau'r dreth gyngor yn cynyddu o lai nag o dan system ddinewid o lywodraeth leol yng Nghernyw.